

Η ΝΟΜΙΜΗ ΚΑΥΧΗΣΗ

«καυχώμεθα επ'ελπίδι τής δόξης του Θεού. Ου μόνον δε, αλλά και καυχώμεθα εν ταῖς θλίψεσιν...»

Ο λόγος του απ. Παύλου είναι μια μεγάλη δοκιμασία για την αντιληπτική ικανότητα του κοινού ανθρώπου. Δεν μπορούμε εύκολα να τον καταλάβουμε, όχι μόνο γιατί είναι δύσκολη σε κάποιες περιπτώσεις ή γλώσσα του, αλλά κυρίως γιατί εκφράζει μια ζωή που έχει υπερβεί βασικές αντιθέσεις τής κοινής λογικής. Στο σημερινό αποστολικό ανάγνωσμα υπάρχουν ορισμένες χαρακτηριστικές εκφράσεις που δείχνουν αυτήν την υπέρβαση. Αυτές οι εκφράσεις είναι πιθανό να περνούν απαρατήρητες από τους πολλούς, γι' αυτό είναι ωφέλιμο να τις μελετήσουμε.

Γράφει, λοιπόν, ο απ. Παύλος μεταξύ άλλων στην επιστολή του: «...καυχώμεθα επ'ελπίδι τής δόξης του Θεού». Πώς μπορούμε όμως να καυχόμαστε για πράγματα που δεν έχουν ακόμη πραγματοποιηθεί; Η ελπίδα μάς συνδέει με πράγματα που πρόκειται να πραγματοποιηθούν στο μέλλον. Με ποια λογική, λοιπόν, μπορούμε να καυχόμαστε για δόξες του μέλλοντος; Προχωρεί όμως ο Απόστολος ακόμη παρά πέρα και γράφει: «Ου μόνον δε, αλλά και καυχώμεθα εν ταῖς θλίψεσιν...». Αυτή η αποστολική εμπειρία υπερβαίνει κάθε ανθρώπινη κατανόηση. Αν μάλιστα δε γνωρίζουμε το υπόβαθρο της μπορούμε εύκολα να την παρεξηγήσουμε, να την αντιμετωπίσουμε ψυχολογικά και να δούμε πίσω της επικίνδυνες πνευματικές στρεβλώσεις. Όμως ο απ. Παύλος την εξηγεί ασκητικά. Καυχόμαστε, γράφει, γιατί με τη σωστή αντιμετώπιση των θλίψεων οδηγούμαστε στην υπομονή, η οποία ισχυροποιεί την ψυχή μας, ώστε να μπορεί να αγκυροβολεί με σταθερότητα το νου μας στην ελπίδα· σε μια ελπίδα που δεν είναι ψεύτικη γι' αυτό και δε μάς ντροπιάζει.

Πως όμως επιβεβαιωνόμαστε ότι η ελπίδα μας δεν είναι ψεύτικη;

Η επιβεβαίωση της ελπίδας

Κεντρικό σημείο του σημερινού αναγνώσματος, είναι η περιγραφή της μεγάλης αγάπης του Χριστού, ο οποίος «όντων ημών ασθενών κατά καιρόν υπέρ ασεβών απέθανεν». Αυτό το θαυμαστό γεγονός χρησιμοποιεί ο απ. Παύλος ως βάση για να στηρίξει την ελπίδα των χριστιανών που δέχονταν τον πειρασμό της απελπισίας. Βεβαιώνει την ελπίδα από «των ήδη κεχαρισμένων ημίν αγαθών» (στ' ευχή του Λυχνικοῦ), αφαιρώντας την αμφιβολία για την πραγματοποίησή της και αυξάνοντας τη δύναμη της υπομονής. Η ελπίδα μας, δηλαδή, δεν είναι ένας ψυχολογικός εξισορροπιστής της απογοήτευσης, ούτε μια ανέρεστη και παράλογη φυγή από τη θλιβερή πραγματικότητα. Είναι η αναμονή ενός επιβεβαιωμένου γεγονότος. Το μυστικό της υπόθεσης αυτής είναι ότι η επιβεβαίωση της ελπίδας δε γίνεται μόνο με πειστική διδασκαλία· δίνεται στην ψυχή από την αγάπη του Θεού που «χύνεται» μέσα της με την ενέργεια του Αγίου Πνεύματος. Καυχόμαστε, λοιπόν, «νομίμως» όταν η καύχησή μας είναι καρπός της αγάπης του Θεού, που κατοικεί μέσα μας.

Σε αυτό το σημείο χρειάζεται να επισημάνουμε μια βασική αλήθεια.

Ο φόβος και η αγάπη

Ο παράδεισος που υπάρχει μέσα στην ψυχή των αληθινών χριστιανών είναι η αγάπη του Θεού. Σ' αυτήν την αγάπη στηρίζεται ή εκκλησιαστική ζωή. Όταν η ζωή μας μέσα στην εκκλησία δεν έχει αυτό το έρεισμα, αλλά έχει ως διαρκές κίνητρο το φόβο (είτε κάποιων επερχομένων δεινών, είτε τής κολάσεως) γινόμαστε ανίκανοι να κατανοήσουμε, με την απαιτούμενη καθαρότητα, το πνεύμα της διδασκαλίας των αποστόλων, γεγονός που έχει

δυο πολύ δυσάρεστες συνέπειες. Πρώτη συνέπεια αν διαθέτουμε κάποιο φιλότιμο είναι ότι εξαντλούμε τη ζωή μας σε αγχώδεις πνευματικούς αγώνες, οι οποίοι μας κρατούν σε πολύ χαμηλά επίπεδα πνευματικής ζωής αγωνιζόμεστε στερημένοι από υψηλές εμπνεύσεις, καταβαπτισμένοι σε μια ευσεβοφανή απελπισία, μέσα στο πνεύμα της οποίας θεωρούμε ότι είναι αδύνατο να πραγματοποιηθούν σε μιάς αυτά που έχει επαγγελθεί ο Χριστός σε όσους τον αγαπούν. Ο Χριστός, αισθανόμεστε, ότι στέκεται απέναντι μας σαν αυστηρός δικαστής, που μιάς ελέγχει για πράγματα που είμαστε αδύναμοι να πραγματοποιήσουμε. Έτσι, ενώ θέλουμε να είμαστε ευσεβείς και αγωνιζόμεστε γι' αυτό με τη νοοτροπία μας υβρίζουμε την αγάπη του Θεού, διαστρέφοντας το νόημα των εντολών Του. Η δεύτερη συνέπεια άφορα σε όσους μοιάζουμε με «γη πετρώδη», στην οποία ο σπόρος της διδασκαλίας δε βρίσκει «βάθος γης». Σε αυτή την περίπτωση μετά από τον πρώτο ενθουσιασμό, που εκφράζεται με κάποιες υπερβολές στην τήρηση του «τυπικού» της Εκκλησίας (ακολουθιών, νηστειών. Ιεραποστολικού ζήλου κ.τ.λ.), κουραζόμεστε και παγώνει η σχέση μας με την Εκκλησία, επειδή, παρά τους κόπους μας, δε βλέπουμε κανένα καρπό. Η «πετρώδης» καρδιά θρυμματίζεται από τον υγιή φόβο, αλλά ή αγάπη την κάνει γόνιμο έδαφος. Όταν μένουμε μόνο στο φόβο και δεν ανοιγόμεστε στην αγάπη, είναι φυσική συνέπεια η πνευματική ακαρπία, η οποία σταδιακά μιάς απομακρύνει από τη ζωή της Εκκλησίας. Η «νόμιμη καύχηση» για την ελπίδα και τις θλίψεις είναι καρπός της αγάπης, η οποία καταλαμβάνει την ψυχή όταν αναπαύεται μέσα της το Άγιο Πνεύμα.

π.Θ.Α.Β.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ρωμ. ε' 1 - 10)

Η συμφιλίωση με τό Θεό

Αδελφοί, δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγήν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ἣ ἑστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα· ἡ δὲ ἐλπίς οὐ κατασχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν, ἔτι γὰρ Χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν ἔτι κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανεν. Μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν· συνίστησιν δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεὸς ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν. Πολλῶ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ·

Μετάφραση της Αποστολικής περικοπῆς

Αδελφοί μου, αφού εδικαιωθήκαμε δια της πίστεως ἔχομεν εἰρήνην με τόν Θεόν δια του Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, δια του οποίου ἔχομεν δια της πίστεως και την εἰσοδον εἰς την χάριν αυτήν, εἰς την οποίαν στεκόμεθα, και **καυχώμεθα δια ἡν ἐλπίδα μας εἰς την δόξαν του Θεοῦ. Ὅχι μόνον αυτό, ἀλλά καυχώμεθα και δια τας θλίψεις**, διότι γνωρίζομεν ὅτι ἡ θλίψις παράγει ὑπομονήν, η δε ὑπομονή δοκιμασμένον χαρακτήρα, ο δε δοκιμασμένος χαρακτήρ ἐλπίδα, η δε ἐλπίς δεν ντροπιάζει, διότι η αγάπη του Θεοῦ εἶναι χυμένη στις καρδιές μας δια του Πνεύματος του Αγίου που μας ἐδόθηκε. Διότι ὅταν εμεῖς ἡμεθα ἀκόμη ἀδύνατοι, ο Χριστός ἀπέθανε κατὰ τον ὠρισμένον καιρὸν ὑπὲρ των ἀσεβῶν. Διότι μετά δυσκολίας θα πεθάνη κανεὶς δι' ἕνα δίκαιον, δια τον ἀγαθόν ἴσως να τολμήση κανεὶς να πεθάνη. Ο Θεός ὅμως ἀποδεικνύει την αγάπην του σ' εμάς με το ὅτι, ἐνώ εμεῖς ἡμεθα ἀκόμη ἁμαρτωλοί, ο Χριστός ἐπέθανε για μας. Πολύ περισσότερον λοιπόν αφού εδικαιωθήκαμε τώρα δια του αἵματός του, θα σωθούμε δι' αὐτοῦ ἀπὸ την

οργήν. Διότι εάν, όταν ήμεθα εχθροί, συμφιλιωθήκαμε με τον Θεόν δια του θανάτου του Υιού του, πολύ περισσότερον, αφού συμφιλιωθήκαμε, θα σωθούμε δια της ζωής του.